

GVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

2027
09.08.2010

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
SENAT
L403 24.06.040

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la propunerea legislativă intitulată „*Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 146/1997, privind taxele judiciare de timbru*”, inițiată de 8 parlamentari – PSD, PC (Bp. 158/2010).

I. Principalele reglementări

Potrivit *Expunerii de motive*, această inițiativă legislativă are ca obiect de reglementare modificarea și completarea *Legii nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru, cu modificările și completările ulterioare*, deoarece, în practică, s-a constatat necesitatea unui „*tratament rezonabil și găsirea unui echilibru între necesitatea reglementării materiei taxelor de timbru și a implicațiilor practice a unei astfel de legislații de*

natură a aduce nu numai un lung șir de condamnări ale statului român, dar și a nevoii de a tranșa definitiv situația dreptului de proprietate existând riscul ca acestea să rămână în suspensie și de a se crea astfel și mai multă incertitudine, prin aducerea justițiabilului în imposibilitatea practică de a-și stabili existența dreptului de proprietate”.

II. Observații și propuneri

1. **Pct. 1** al inițiativei legislative propune completarea art. 2 din *Legea nr. 146/1997* cu o prevedere care să permită reducerea taxei judiciare de timbru cu un procent de 20% în cazul acțiunilor evaluabile în bani menționate la art. 2 alin. (1¹), introduse de persoane fizice cu un venit lunar sub 1000 lei.

Referitor la această soluție legislativă, învederăm că art. 21 alin. (1) din *Legea nr. 146/1997* statuează în mod expres că „*Persoanele fizice pot beneficia de scutiri, reduceri, eșalonări sau amânări pentru plata taxelor judiciare de timbru, în condițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 51/2008 privind ajutorul public judiciar în materie civilă, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 193/2008*”. Așadar, cel puțin din punct de vedere al necesității asigurării coerenței reglementării în materie, prevederea respectivă nu își are locul în cuprinsul *Legii nr. 146/1997*.

Aceeași observație o reiterăm și în ceea ce privește soluția legislativă preconizată la **pct. 3** al inițiativei legislative.

2. Prin **pct. 2** al propunerii legislative se propune modificarea prevederilor art. 3 alin. (1) lit. c) din lege, în sensul revenirii la sistemul de taxare a cererilor în materie succesorală existent anterior adoptării *Legii nr. 276/2009 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 212/2008 pentru modificarea și completarea Legii nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru* (taxarea în sumă fixă).

Astfel, anterior adoptării *Legii nr. 276/2009*, art. 3 alin. (1) lit. c) din *Legea nr. 146/1997* prevedea că cererile pentru stabilirea calității de moștenitor, a masei succesoriale, cererile de raport, cererile de reducere a liberalităților și cererile de partaj erau supuse unei taxe judiciare de timbru în cuantum fix de 19 lei. Separat de această taxă, dacă părțile contestau bunurile de împărțit, valoarea acestora sau drepturile ori mărimea

drepturilor coproprietarilor în cadrul cererilor de mai sus, taxa judiciară de timbru se datora de titularul cererii la valoarea contestată.

În urma modificărilor aduse de *Legea nr. 276/2009*, cererile formulate în materie succesorală au fost supuse unui regim de taxare, după cum urmează:

„c) cereri pentru:

- stabilirea calității de moștenitor - 50 lei/moștenitor;

- stabilirea masei succesoriale - 3% la valoarea masei succesoriale;

- cereri de raport - 3% la valoarea bunurilor a căror raportare se solicită;

- cereri de reducere a liberalităților - 3% la valoarea rezervei care urmează a fi reîntregită prin reducerea liberalităților;

- cereri de partaj - 3% la valoarea masei partajabile.

Separat de această taxă, dacă părțile contestă bunurile de împărțit, valoarea acestora sau drepturile ori mărimea drepturilor coproprietarilor în cadrul cererilor de mai sus, taxa judiciară de timbru se datorează de titularul cererii la valoarea contestată în condițiile art. 2 alin. (1)”.

Trebuie precizat că prevederile legale menționate trebuie raportate și la dispozițiile care prevăd facilități la plata taxelor judiciare de timbru, fie prin scutirea de plată, fie, după caz, prin reducerea cuantumului ori plata în rate pentru a analiza dacă ele constituie un remediu întotdeauna eficient pentru prevenirea limitării accesului la justiție, având în vedere cuantumul plafonat al ajutorului public judiciar, precum și posibilitatea lăsată instanțelor judecătorești de a aprecia asupra oportunității acordării ajutorului respectiv.

Pe de altă parte, textul propus este incomplet, fiind omise cererile pentru stabilirea masei succesoriale, supuse în prezent unei taxe judiciare de timbru în cuantum de 3% din valoarea masei succesoriale.

Propunem ca toate cererile menționate la lit. c) să se taxeze la o valoare uniformă de 50 de lei, având în vedere obiectivul prioritar al *Programului de Guvernare pe perioada 2009-2012* privind reducerea numărului și a nivelului taxelor și tarifelor cu caracter nefiscal, efectele crizei economice, precum și posibilitatea de a se asigura accesul la instanță a tuturor categoriilor de cetățeni, inclusiv a celor cu posibilități financiare reduse.

3. Având în vedere revenirea la sistemul de taxare în sumă fixă a cererilor formulate în materia succesorală ori a cererilor de partaj,

apreciem ca fiind oportună modificarea propusă la **pct. 4** al inițiativei legislative, care prevede că la eliberarea de către instanțele judecătorești de copii de pe hotărârile judecătorești, cu mențiunea că sunt definitive și irevocabile, prin care se stabilesc masa succesorală, cotele și bunurile ce revin fiecărui moștenitor sau coproprietar, se datorează o taxă în cuantum de 3% din valoarea lotului atribuit.

Referirea la hotărârile judecătorești prin care se stabilește masa partajabilă (se are în vedere proprietatea comună având un alt izvor decât succesiunea) este neoportună, de vreme ce art. 3 lit. c) și art. 8¹ stabilesc, în prezent, un regim de taxare distinct doar pentru cererile având ca obiect stabilirea masei succesoriale ori pentru hotărârile judecătorești prin care se stabilește masa succesorală.

Totodată, textul propus are o misiune, nefiind luată în calcul situația în care cererea are ca obiect doar constatarea masei succesoriale, caz în care nu se poate vorbi de „*lot atribuit*”, deoarece nu s-a cerut și împărțea bunurilor.

Având în vedere modificarea propusă de autorii inițiativei legislative, se impune și modificarea art. 8¹ alin. (2) din lege, în sensul de a se prevedea că după plata taxelor prevăzute la alin. (1), eliberarea de noi copii de pe hotărârile judecătorești prin care se stabilesc masa succesorală, cotele și bunurile ce revin fiecărui moștenitor sau coproprietar este supusă unui alt regim de taxare.

4. Modificarea art. 20 alin. (2), prevăzută la **pct. 5** din propunerea legislativă, privește restituirea în parte a taxei judiciare de timbru, prin încheierea instanței, în cazurile în care se micșorează valoarea pretențiilor formulate în acțiune sau în cerere, după ce aceasta a fost înregistrată.

În forma actuală, art. 20 alin. (2) din *Legea nr. 146/1997* stabilește că, în cazul în care se micșorează valoarea pretențiilor formulate în acțiune sau în cerere, după ce a fost înregistrată, taxa judiciară de timbru se percepe la valoarea inițială, fără a se ține seama de reducerea ulterioară.

În opinia noastră, textul actual instituie o sancțiune specifică, plecând de la prevederile imperative ale art. 112 din *Codul de procedură civilă* (ce instituie obligația reclamantului de a preciza în cererea de chemare în judecată formulată obiectul cererii și valoarea lui, după prețuirea acestuia, atunci când prețuirea este cu putință), precum și de la realitatea că procesul civil nu este lipsit de incidența unor reguli de ordine publică.

În concluzie, măsura propusă de inițiatori, de reducere a cuantumului taxelor judiciare de timbru în materie succesorală și partaj, este una legitimă, având în vedere cuantumul excesiv al acestor taxe stabilit prin *Legea nr. 276/2009*.

În prezent, datorită sistemului de taxare introdus de *Legea nr. 276/2009*, într-un litigiu în materie succesorală și partaj, prin cumularea mai multor taxe stabilite în cotă procentuală, se ajunge la valori excesive ale acestora, care nu au corespondent în valoarea serviciului prestat (spre exemplu, în cazul cererilor pentru eliberarea de către instanțele judecătorești de copii de pe hotărârile judecătorești, cu mențiunea că sunt definitive și irevocabile).

5. Totodată, menționăm că prevederile prezentei propuneri legislative au un impact negativ asupra veniturilor bugetului de stat, impact financiar ce nu poate fi cuantificat din lipsă de date.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul susține adoptarea acestei propuneri legislative sub rezerva însușirii observațiilor și propunerilor de la pct. II.**

Cu stimă,

Emil BOC

Domnului senator **Mircea Dan GEOANĂ**

Președintele Senatului